

ISSN 0321-1401

Дошкільне 12

виховання 2018

Щомісячний науково-методичний журнал Міністерства освіти і науки України для педагогів і батьків

У фокусі: **ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДЛЯ РЕГІОНУ**

**НА ЧАСІ —
РЕГІОНАЛЬНІ
ПРОГРАМИ**

**КРУГЛИЙ СТІЛ
З АВТОРАМИ
ПРОГРАМИ
“Я — КИЯНИН”**

**ЕКОЛОГІЧНИЙ
ПРОЕКТ**

**ЕКСКУРСІЯ
ДО СУПЕР-
МАРКЕТУ**

ФІТОТЕРАПІЯ

**СКАНДИНАВСЬКА
ХОДЬБА**



*Награтись зі сніжком доволі,
Час відпочити в дружнім колі*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Андрусич Ніна Олексіївна,
головний редактор видавництва
"Світич".

Бех Іван Дмитрович, доктор
психол. наук, дійсний член НАПН
України, директор Інституту проб-
лем виховання НАПН України.

**Беленька Ганна Володими-
рівна**, доктор пед. наук, професор,
Педагогічний інститут КУ ім. Бориса
Грінченка.

Богуш Алла Михайлівна,
доктор пед. наук, дійсний член
НАПН України, Південноукраїнсь-
кий НПУ ім. К. Д. Ушинського.

Гавриш Наталія Василівна,
доктор пед. наук, професор, ДВНЗ
"ПХДУ імені Григорія Сковороди".

**Єфименко Микола Микола-
йович**, доктор пед. наук, профе-
сор, Бердянський ДПУ.

Кононко Олена Леонтіївна,
доктор психол. наук, професор,
НДУ ім. Миколи Гоголя.

Ладивір Світлана Олексіївна,
канд. психол. наук, Інститут
психології ім. Г. С. Костюка НАПН
України.

**Низковська Олена Вікторів-
на**, наук. співроб., ДНУ "Інститут
модернізації змісту освіти" МОН
України.

**Піроженко Тамара Олександр-
рівна**, доктор психол. наук, Інсти-
тут психології ім. Г. С. Костюка
НАПН України.

**Смольникова Галина Вален-
тинівна**, канд. психол. наук, ІППО
КУ ім. Бориса Грінченка.

**Сухомлинська Ольга Васи-
лівна**, доктор пед. наук, дійсний
член НАПН України.

Тарасенко Галина Сергіївна,
доктор пед. наук, професор, Він-
ницький ДПУ ім. М. Коцюбинського.

Зміст

У фокусі: ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДЛЯ РЕГІОНУ

Актуальні проблеми

Алла ГОНЧАРЕНКО

На часі — регіональні програми..... 2

**Ганна ЩЕКАТУНОВА,
Наталія ДЯТЛЕНКО, Олександр КОЧЕРГА,
Людмила МЕЛЕНЕЦЬ, Діана САБОЛ**

Круглий стіл з авторами програми
"Я — киянин" 5

Художня культура

Галина СМОЛЬНИКОВА

Київські пейзажі
Бесіди з дітьми старшої групи..... 8

Лосібник

**Олеся ОХРУЦАК,
Ольга АЛЕКСАНДРОВА**

Наш район
Дидактичне полотно
для дітей старшої групи 12

Світ гри

**Ірина СТУПНИЦЬКА,
Олена СТАСЮК**

Дивовижне поруч
Квест-гра для дітей старшої групи 14

Дитина і світ

**Ірина СТУПНИЦЬКА,
Оксана СБІТНЕВА**

У супермаркеті
Експерсія для дітей старшої групи..... 16

Екологія

Галина ЛИСЕНКО, Олена ЦЕТКОВСЬКА

Відродимо річку Либідь
Екологічний проект для дітей старшої
групи 18

Педагогічна спадщина:
погляд сьогодні

Любов ЛОХВИЦЬКА

Моральне виховання: погляди
класиків і практика сьогодення..... 21

Здоров'я

Наталія ЛІСНЕВСЬКА

Фітотерапія: бережемо
здоров'я малюків 24

Професія — Вихователь

Анна ТРИСТАН

Бути педагогом
Запрошення до рефлексії..... 27

Фізичний розвиток

**Інеса СОТНИК, Лідія ЛЕВЧЕНКО,
Юлія ЛЕВЧЕНКО**

Скандинавська ходьба 28
Подорож до зимового лісу.
Сюжетне заняття з фізкультури для
дітей старшої групи з використанням
скандинавської ходьби..... 29

Інтегрована освіта

Лідія СУПРУНЕНКО

Засніжена ялинка
Інтегроване заняття
для дітей молодшої групи 32

Музичні перлинки

Колядуємо, засіваємо,
зі святами вітаємо! 34

Бібліографічна довідка

Тематичний покажчик
публікацій у журналах "ДВ",
"ПП", "Джміль" у 2018 році..... 35

Фотоконкурс "Наші діти"

На 1-й с. обкладинки: фото надіслала Лариса Ковальчук, ЗДО №2 "Ясочка", м. Суми

ДОШКІЛЬНЕ ВИХОВАННЯ

Щомісячний науково-методичний журнал
МОН України для педагогів і батьків

№ 12 (928), грудень 2018

Виходить з 1911/1931 року

Головний редактор **Юлія Журлакова**

Редактори: **Ольга Мельник,
Тетяна Небесна**

Коректор **Ніна Любаченко**

Комп'ютерна верстка **Володимир Васильєв**

Свідоцтво про державну реєстрацію засобу масової
інформації: серія KB № 6919 від 31.01.2003

Видруковано у друкарні ТОВ "Літера-Друк",
вул. Озерна, 6, оф. 122, Київ, 04209.

Свідоцтво ДК № 3689 від 28.01.2010 р.

Підписано до друку 12.12.2018. Формат 60x84 1/8.

Планір офсетний. Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 3,72.

Умовн. фарб.-відб. 14,88. Обл.-видавн. арк. 5,5.

Наклад індексу 1911 (загальний 6597). Зам. 181069.

Відповідальність за зміст рекламних матеріалів
несе рекламодавець

Адреса редакції:

04053, Київ-53, а/с 36.

E-mail: dv@dvsvit.com.ua

Тел.: (044) 486-11-19,

(044) 486-13-32 (т/ф),

(099) 376-35-36

© Видавництво "Світич", 2018

Забороняється копіювання або інше
відтворення матеріалів журналу

взаємоприйняття; розвиток здатності до емпатії та демократичної свідомості; формування моральної компетентності, ініціативності й готовності брати на себе зобов'язання; неупередженого інтересу до людей з іншою культурною основою, особливостями психофізичного розвитку.

Уперше в програмі проголошено ідею підготовки дитини до життя в умовах **сталого розвитку суспільства**. Кожен може бути корисним і кожен може зробити свій внесок у спільну справу зі збереження природних ресурсів, захисту довкілля, підтримки культури взаємин — такий лейтмотив освітнього процесу.

Особлива увага в програмі звертається на **особистість та професіоналізм самого педагога**, який має добре знати й любити своє місто, бути активним громадянином та демонструвати приклад особистого внеску в розвиток довкілля. До того ж від педагога вимагається особливий хист — підсилювати у дітей мотивацію до пізнання, надихати на дії, підтримувати їхні сили та культивувати натхнення.

У полі зору авторів програми перебувають також **батьки вихованців**, які мають стати для своїх дітей рушіями та ідеологами у розкритті неповторних сторінок рідного міста, формуванні ціннісних орієнтирів, організації свого життя як відповідальних киян.

Дошкільник у мегаполісі: особливості життя

Олександр КОЧЕРГА,
канд. психол. наук,

доцент, заст. директора ІППО



Сучасні дошкільники, які проживають у мегаполісах, перебувають у штучному технологізованому середовищі. **Відсутність взаємодії з природою** активізує в них процеси розбалансування психічних і фізичних станів. Адже всі біологічні програми через генетичну пам'ять "вимагають" від малят контакту з природними об'єктами.

Хаотичність забудови великих міст ускладнює доступ до відкритих просторів, зелених куточків, скверів та парків, яких часом просто немає у спальних районах. Відтак дошкільникам **бракує досвіду роботи органів чуття у відкритому просторі**. Та й звідки йому взятися, коли вони здебільшого перебувають

у закритому просторі (переважна частина занять проводиться в приміщеннях дитсадка, а вдома бракує захищених дворів, де можна безпечно погратись і побігати).

Наявність значної кількості загроз для маленької дитини (інтенсивний рух транспорту на вулицях, незнайомі люди) гальмує розвиток її самостійності.

Умови великого міста мають чимало спокус та зручностей, що значно скорочують чи **обмежують рухову активність малюка** (транспорт, ліфт, віртуальні імітатори певних дій у просторі). Найбільше від цього потерпає природний розвиток вестибулярного апарату, від злагодженої роботи якого залежить функціонування мозку та всіх систем організму.

Мегаполіс наповнений **різноманітними шумами** (інтенсивний рух транспорту, масові заходи, голосне звучання музики через підсилювачі, сигнали сирен тощо), які можуть накладатися і створювати руйнівний для психіки дитини резонанс. Іноді кількість різноманітних шумів досягає критичної межі й перетворюється на "шумовий смог". На цій стадії на психіку дитини тисне шквал різноманітних шумів, які розбалансовують межі адекватного сприйняття: велика кількість звуків дезорієнтує, послаблює увагу дитини, викликає втому.

Усі ці чинники можуть стати бар'єрами для повноцінного розкриття дитиною свого внутрішнього потенціалу. Тож їх варто враховувати в освітній роботі, й зробити це допомагає програма "Я — киянин". Провідна її ідея спрямована на освоєння дошкільниками міського природного та культурного середовища з урахуванням їхніх вікових можливостей. Це дає малятам змогу якісно і безпечно прожити дитинство, без насилля над своєю природою розкрити задатки та почати реалізовувати творчі здібності.